

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ที่มุ่งประเมินการดำเนินงานของสาขาโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งผู้วิจัยจะเสนอวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาหลักการทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยเฉพาะโครงการจัดตั้งสาขาโรงเรียนซึ่งเป็นมาตรการหนึ่งในการขยายโอกาสทางการศึกษาของกรมสามัญศึกษา

2) กำหนดกรอบความคิดในการวิจัย

3) กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4) สร้างเครื่องมือ

5) ทดลองใช้และปรับปรุงเครื่องมือ

6) เก็บรวบรวมข้อมูล

7) สรุปอภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

8) รายงานการวิจัย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร (Population)

ประชากรที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้แบ่งเป็น 3 กลุ่ม

- 1) บุคลากรในโรงเรียน จำนวน 161 คน
- 2) นักเรียน จำนวน 2,675 คน
- 3) กรรมการสภาตำบล จำนวน 644 คน

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวนทั้งสิ้น 741 คน ประกอบด้วย

- 1) ประชากรของบุคลากรในโรงเรียนสาขาทั้งหมดจำนวน 161 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 161 คน
- 2) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนและกรรมการสภาตำบลกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) โดยอาศัยตารางของ R.V. Krejcie และ D.W. Morgan (อ้างถึง ประยูร อาษานาม, 2534) ได้แก่นักเรียนจำนวน 338 คน กรรมการสภาตำบล จำนวน 242 คน ซึ่งวิธีการให้ได้มาของกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว ผู้วิจัยจะใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ตามสัดส่วนของประชากรดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

สาขาโรงเรียน	จำนวน							
	บุคลากรในโรงเรียน		นักเรียน		กรรมการสภาตำบล		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ขอนแก่นวิทยายน 1	5	5	64	8	21	8	90	21
ขอนแก่นวิทยายน 2	9	9	162	20	29	11	200	40
สวาะณีพิทยาสรรพ์	6	6	22	3	19	7	47	16
นครขอนแก่น	8	8	72	9	31	12	111	29
ขามแก่นนคร	8	8	109	14	39	15	156	37

ตารางที่ 3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย (ต่อ)

สาขาโรงเรียน	จำนวน							
	บุคลากรในโรงเรียน		นักเรียน		กรรมการสภาคำบล		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
กระนวนวิทยาคม	6	6	96	12	14	5	116	23
ชุมชนศึกษา 1	4	4	118	14	23	9	145	27
ชุมชนศึกษา 2	9	9	201	25	27	10	237	44
โนนทันวิทยาคม	7	7	76	10	25	9	108	26
ดงมันวิทยาคม	6	6	113	14	33	12	152	32
น้ำพองพัฒนศึกษา 1	10	10	220	28	29	11	259	49
น้ำพองพัฒนศึกษา 2	3	3	140	17	33	12	176	32
บ้านไผ่	8	8	62	8	17	6	87	22
บ้านเขยัคศึกษา	6	6	70	9	21	8	97	23
พล 1	2	2	46	6	27	10	75	18
พล 2	8	8	227	29	23	9	258	46
บ้านโคกศึกษา	6	6	105	13	27	10	138	29
สีชมพูศึกษา	7	7	86	11	25	9	118	27
หนองสองห้องวิทยา	7	7	81	10	31	12	119	29
พระราชรัษฎาเสริม	6	6	61	8	25	9	92	23
เขาสวนกวาง	6	6	67	9	31	12	104	27
ชนบทศึกษา	8	8	148	19	21	8	177	35
น้ำพองศึกษา	5	5	120	15	23	9	148	29
จระเข้วิทยาคม	6	6	117	15	27	10	150	31
เบ็ญจน้อยศึกษา	5	5	92	12	23	9	120	26
รวม	161	161	2,675	338	644	242	3,480	741

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของสาขาโรงเรียนมัธยมศึกษาตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือขึ้นเองตามกรอบแนวคิดของการวิจัย โดยได้รับการแนะนำ ตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาความตรง (Validity) ซึ่งประกอบด้วย ความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และความตรงตามโครงสร้าง (Construct validity) (ระวีวรรณ : 2533) แล้วนำไปทดลองใช้ (Tryout) ที่สาขาโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองชัยภูมิ อำเภอแก้งค้อ และอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ กับกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มละ 30 คน เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) แล้วนำเครื่องมือไปปรับปรุงอีกครั้งจนได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของบุคลากรในโรงเรียน นักเรียน และกรรมการสภาตำบลเป็น 0.92, 0.86 และ 0.99 ตามลำดับ

2) โครงสร้างและลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประเภทคือ

(1) แบบสำรวจ เป็นแบบสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความพร้อมของสาขาโรงเรียนและชุมชน ในการจัดตั้งสาขาโรงเรียนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยบุคลากรในโรงเรียนเป็นผู้ตอบแบบสำรวจ แบบสำรวจเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

(2) แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับสภาพและปัญหา ตลอดจนความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานสาขาโรงเรียนมัธยมศึกษาตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ชุด ตามประเด็นและกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องดังนี้

แบบสอบถามชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับบุคลากรในโรงเรียน มีทั้งหมด 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการดำเนินงานของสาขาโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาทั้ง 6 ด้าน ตามวัตถุประสงค์และรายละเอียดที่กำหนดไว้ ตามเอกสารที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 หัวข้อที่ 2.7 หน้าที่ 51 ลักษณะของเครื่องมือเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามวิธีวัดของ Likert

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัญหาการดำเนินงานของสาขาโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาทั้ง 6 ด้านดังกล่าว ลักษณะของเครื่องมือเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

แบบสอบถามชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับนักเรียน มีทั้งหมด 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัญหาในกิจกรรมการเรียนการสอน ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการเข้าเรียนต่อที่สาขาโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบตรวจสอบรายการ

แบบสอบถามชุดที่ 3 เป็นแบบสอบถามสำหรับกรรมการสภาตำบล มีทั้งหมด 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัญหาทั่วไปในการจัดตั้งสาขาโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นในการจัดตั้งสาขาโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบตรวจสอบรายการ

แบบสอบถามที่มีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ได้กำหนดค่าน้ำหนักคะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ได้ปฏิบัติมากที่สุดหรือมีปัญหามากที่สุด
- 4 หมายถึง ได้ปฏิบัติมากหรือมีปัญหา
- 3 หมายถึง ได้ปฏิบัติปานกลางหรือมีปัญหาปานกลาง
- 2 หมายถึง ได้ปฏิบัติน้อยหรือมีปัญหา
- 1 หมายถึง ได้ปฏิบัติน้อยที่สุดหรือปัญหาน้อยที่สุด

เครื่องมือที่สอบถามกลุ่มตัวอย่างของบุคลากรในโรงเรียน นักเรียน และกรรมการสภาดำบล มีสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงเป็น 0.92, 0.86 และ 0.79 ตามลำดับ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ในระหว่างวันที่ 22 กันยายน 2536 ถึงวันที่ 12 พฤศจิกายน 2536 โดยส่งแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม จำนวน 741 ชุด ได้รับกลับคืน 710 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.82 ดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่ง ไปและ ได้รับกลับคืน

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนแบบสอบถาม		
	ส่งไป	ได้รับกลับคืน	ร้อยละ
บุคลากรในโรงเรียน	161	157	91.30
นักเรียน	338	338	100.00
กรรมการสภาดำบล	242	215	84.71
รวม	741	710	95.82

จากตารางที่ 4 พบว่า จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป 741 ชุด ได้รับกลับคืน 710 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.82 โดยจำแนกเป็น (1) บุคลากรในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 91.30 (2) นักเรียน คิดเป็นร้อยละ 100.00 และ (3) กรรมการสภาตำบล คิดเป็นร้อยละ 84.71

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับมาเปลี่ยนเป็นรหัสตัวเลข เพื่อนำไปคำนวณหาค่าสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS และใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ และใช้แบบสอบถามเฉพาะที่สมบูรณ์เท่านั้นมาวิเคราะห์
- 2) จำแนกแบบสอบถามออกเป็นหมวดหมู่ตามกลุ่มบุคลากรในโรงเรียน นักเรียน และกรรมการสภาตำบล
- 3) ทำการแจกแจงข้อมูลที่ได้ตามกลุ่มตัวอย่างแต่ละประเภท แล้วบันทึกรหัสของกลุ่มตัวอย่าง
- 4) วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของบุคลากรในโรงเรียน นักเรียนและกรรมการสภาตำบลที่ตอบแบบสอบถามโดยแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ (percentage)
- 5) แบบสำรวจ เป็นแบบตรวจสอบรายการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ
- 6) แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.6 การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การแปลผลจากค่าเฉลี่ยได้ใช้เกณฑ์ ดังนี้

- 1) สภาพการดำเนินงานแต่ละด้าน

4.51 - 5.00 หมายถึง ได้ปฏิบัติมากที่สุด

3.51 - 4.50	หมายถึง	ได้ปฏิบัติมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	ได้ปฏิบัติปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	ได้ปฏิบัติน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	ได้ปฏิบัติน้อยที่สุด

2) สภาพของปัญหาในการดำเนินงานแต่ละด้านและปัญหาของนักเรียนกับกรรม
การสวดบถ

4.51 - 5.00	หมายถึง	มีปัญหามากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	มีปัญหามาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	มีปัญหปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	มีปัญหาน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	มีปัญหาน้อยที่สุด